

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

Кафедра Економічної теорії і права
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи
Р. Б. Папірник

2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

спеціальність Економічна теорія
(назва навчальної дисципліни)

освітньо-професійна програма 073 «Менеджмент»
(шифр і назва спеціальності)

освітній ступінь «Менеджмент та адміністрування»
(назва освітньої програми)

форма навчання бакалавр
(назва освітнього ступеня)

розробник денна
(денна, заочна, вечірня)

Филимонова Олена Леонідівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є економічні відносини, що об'єктивно виникають у процесі виробництва, розподілу, обміну і споживання матеріальних благ та послуг у суспільстві, проблеми оптимізації виробництва в умовах обмеженості ресурсів. В курсі розглядаються питання виникнення економічної теорії, як науки, її предмет і функції, місце в системі економічних наук. Досліджуються питання змісту власності і форм її реалізації, змісту і ролі товарно-грошових та ринкових відносин, сутності, форм і функцій ринкового механізму та конкуренції, функціонування підприємств в умовах ринкових відносин. Аналізуються закономірності макроекономічного розвитку і економічного зростання, сучасні тенденції розвитку світового господарства.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
			I	
Всього годин за навчальним планом, з них:	150	5	150	
Аудиторні заняття, у т.ч:	74		74	
лекції	52		52	
лабораторні роботи				
практичні заняття	22		22	
Самостійна робота, у т.ч:	76		76	
підготовка до аудиторних занять	18		18	
підготовка до контрольних заходів	4		4	

виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	24		24	
підготовка до екзамену	30		30	
Форма підсумкового контролю			екзамен	

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: формування економічного мислення, яке спирається на глибоке знання економічних законів та господарського механізму їх впливу на соціально-економічне становище держави, використання передового вітчизняного та світового досвіду з підвищення ефективності національного виробництва в умовах наростаючої обмеженості ресурсів.

Завдання дисципліни: вивчення законів, принципів та суперечностей розвитку економічних відносин у суспільстві на мікро-, макро- і світовому рівнях.

Пререквізити дисципліни: «Вступ до спеціальності», «Економіка» - шкільний курс.

Постреквізити дисципліни: «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Міжнародна економіка», «Сучасні економічні системи», «Основи бізнесу», «Економіка підприємства», «Менеджмент», «Адміністративний менеджмент», «Державне та регіональне управління», «Трудове право», «Теорія економічного аналізу».

Компетентності: ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності та здобутки суспільства на основі розуміння закономірностей його розвитку та досягнень предметної області, техніки і технологій, дотримуватися принципів ведення здорового способу життя; ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу; ЗК5. Знання та розуміння предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та розуміння професійної діяльності; ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; СК12. Здатність аналізувати ринкове становище організації та умови діяльності з врахуванням тенденцій розвитку національного та міжнародних ринків; СК15. Розуміння принципів і норм права, а також національних, міжнародних і галузевих стандартів та використання їх у професійній діяльності.

Заплановані результати навчання: РН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організацій; РН16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, метод проблемного викладання, метод стимулювання навчальної діяльності, контролю і самоконтролю, частково-пошуковий (евристичний), опосередкованого керівництва, дослідницький.

Форми навчання: індивідуальні, групові, колективні, фронтальні.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Загальні основи теорії ринкової економіки					
Економічна теорія: предмет і метод	8	4			4
Економічні потреби та інтереси	2	2			
Економічні системи суспільства	6	2	2		2
Власність та її місце в економічній системі	2	2			
Суспільне виробництво: фактори і результати	8	4			4
Форми організації суспільного виробництва	6	2	2		2
Товар і закон вартості	2	2			
Гроші і грошовий обіг	6	2			4

Ринок	2	2		
Попит і пропозиція в механізмі ринку. Ринкова рівновага	6	2	2	2
Конкуренція і монополія	2	2		
Підприємство та підприємництво	8	4		4
Доходи	6	2	2	2
Разом за змістовим модулем 1	64	32	8	24
Змістовий модуль 2. Макро- і мега- рівень розвитку економіки				
Національна економіка	10	4	2	4
Відтворення та економічне зростання	14	4	4	6
Макроекономічна нестабільність	16	6	4	6
Державне регулювання нестабільності національної економіки	2	2		
Світове господарство	6	2	2	2
Міжнародні економічні відносини	8	2	2	4
Разом за змістовим модулем 2	56	20	14	22
Разом за змістовими модулями 1 та 2	120	52	22	46
Підготовка до екзамену	30			30
Усього годин	150	52	22	76

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1,2	Економічна теорія: предмет і метод	4
3	Економічні потреби та інтереси	2
4	Економічні системи суспільства	2
5	Власність та її місце в економічній системі	2
6,7	Суспільне виробництво: фактори і результати	4
8	Форми організації суспільного виробництва	2
9	Товар і закон вартості	2
10	Гроші і грошовий обіг	2
11	Ринок	2
12	Попит і пропозиція в механізмі ринку. Ринкова рівновага	2
13	Конкуренція і монополія	2
14,15	Підприємство та підприємництво	4
16	Доходи	2
17,18	Національна економіка	4
19,20	Відтворення та економічне зростання	4
21,22, 23	Макроекономічна нестабільність	6
24	Державне регулювання нестабільності національної економіки	2
25	Світове господарство	2
26	Міжнародні економічні відносини	2
	Всього	52

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Економічні потреби та інтереси	2
2	Суспільне виробництво: фактори і результати	2
3	Попит і пропозиція в механізмі ринку. Ринкова рівновага	2
4-5	Підприємство та підприємництво	4
6	Доходи	2
7	Відтворення та економічне зростання	2
8-9	Макроекономічна нестабільність	4
10	Світове господарство	2
11	Міжнародні економічні відносини	2
	Всього	22

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні заняття не передбачені навчальним планом.

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
	підготовка до аудиторних занять	18
	підготовка до контрольних заходів	4
	підготовка до екзамену	30
	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	24
1	Економічний закон зростання потреб. Координація економічних інтересів. Мотиви та стимули. Формацийний і цивілізаційний підходи до періодизації розвитку суспільства.	2
2	Юридичний аспект власності. Теорія прав власності. Роздержавлення та приватизація. Межа виробничих можливостей і економічний вибір.	2
3	Результати виробництва. Матеріальне і нематеріальне виробництво. Економічні показники ефективності товарного виробництва. Просте товарне виробництво. Розвинуте товарне виробництво.	2
4	Закон вартості і його роль у розвитку товарного виробництва. Функції закону вартості. Форма вартості: проста, повна, загальна, грошова. Інфляція.	2
5	Інфраструктура ринку. Ринок засобів виробництва. Споживчий ринок. Фінансовий ринок. Ринок робочої сили. Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага.	2
6	Негативний вплив монополізації виробництва та антимонопольне регулювання. Особливості конкуренції в умовах регульованого ринкового господарства. Система маркетингу. Менеджмент.	2
7	Організаційно-правові форми підприємництва. Види підприємництва. Формування ставок заробітної плати в умовах недосконалої конкуренції. Величина земельної ренти.	2
8	Територіальні та економічні межі національної економіки. Цілі та інструменти макрорегулювання. Результати макрорегулювання.	2
9	Теорії циклів. Технологічний цикл розвитку та технологічна криза.	2

	Антициклічне регулювання економіки. Соціально-економічні наслідки безробіття.	
10	Соціально-економічні наслідки інфляції. Взаємозв'язок інфляції і безробіття. Теорії адаптивних та раціональних очікувань. Антиінфляційна політика держави.	2
11	Характеристика сучасного світового господарства. Інтернаціоналізація і глобалізація. Рівні глобалізації. Міжнародна економічна інтеграція.	2
12	Форми науково-технічного обміну. Сучасний валютний механізм. Міжнародне регулювання економічного розвитку.	2
УСЬОГО		76

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Основними методами контролю є усний (поточне опитування), письмовий (контрольна робота за змістовим модулем), тестовий, практична перевірка (розв'язання задачі).

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Змістовий модуль 1. Загальні основи теорії ринкової економіки

Форма змістового модулю – письмова контрольна робота. Максимальна оцінка за виконання контрольної роботи становить 100 балів.

Структура кожного завдання складається з питань наступних типів:

1. теоретичне питання;
2. 10 питань на засвоєння термінів та понять;
3. 10 тестів;
4. 2 задачі.

Відповідно до структури завдання та складності питання студент може отримати:

- за відповідь на перше (теоретичне) питання – максимально 30 балів:

30 балів отримають студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу;

29-20 балів отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак при цьому допустили деякі неточності у розкритті окремих економічних категорій, які суттєво не впливають на загальне розуміння суті курсу;

19-10 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень, допустивши при цьому окремі помилки, які вказують на недостатнє розуміння суті курсу;

9-0 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому суттєві помилки, які вказують на повне нерозуміння суті курсу.

- за відповіді на друге питання (знання термінів) – максимально 10 балів (1 бал за кожен правильну відповідь);

- за відповіді на третє питання (тестове завдання) - максимально 20 балів (2 бали за кожен правильну відповідь).

- за відповіді на четверте питання (розв'язання задачі) - максимально 40 балів (20 балів за кожен задачу):

20 балів за розв'язання задачі студент отримує, якщо визначено хід розв'язання і вона розв'язана правильно;

19-10 балів за розв'язання задачі студент отримує, якщо визначено хід розв'язання, але допущено помилку у розрахунках;

9-0 балів за розв'язання задачі студент отримує, якщо визначено хід розв'язання, але не зроблено розрахунків.

Змістовий модуль 2. Макро- і мега- рівень розвитку економіки

Форма змістового модулю – письмова контрольна робота. Максимальна оцінка за виконання контрольної роботи становить 100 балів.

Структура кожного завдання складається з питань наступних типів:

1. теоретичне питання;
2. 10 питань на засвоєння термінів та понять;
3. 10 тестів;
4. 2 задачі.

Відповідно до структури завдання та складності питання студент може отримати:

- за відповідь на перше (теоретичне) питання – максимально 30 балів:

30 балів отримають студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу;

29-20 балів отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак при цьому допустили деякі неточності у розкритті окремих економічних категорій, які суттєво не впливають на загальне розуміння суті курсу;

19-10 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень, допустивши при цьому окремі помилки, які вказують на недостатнє розуміння суті курсу;

9-0 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому суттєві помилки, які вказують на повне нерозуміння суті курсу.

- за відповіді на друге питання (знання термінів) – максимально 10 балів (1 бал за кожен правильну відповідь);

- за відповіді на третє питання (тестове завдання) - максимально 20 балів (2 бали за кожен правильну відповідь).

- за відповіді на четверте питання (розв'язання задачі) - максимально 40 балів (20 балів за кожен задачу):

20 балів за розв'язання задачі студент отримує, якщо визначено хід розв'язання і вона розв'язана правильно;

19-10 балів за розв'язання задачі студент отримує, якщо визначено хід розв'язання, але допущено помилку у розрахунках;

9-0 балів за розв'язання задачі студент отримує, якщо визначено хід розв'язання, але не зроблено розрахунків.

Критерії екзаменаційної оцінки

Екзаменаційна оцінка виставляється з розрахунку 100 балів за виконання екзаменаційної письмової роботи.

Структура екзаменаційного білету складається з трьох типів завдань:

1. теоретичне питання;
2. словниковий диктант, який складається з 5 термінів;
3. тестові завдання, які складаються з 5 тестів.

Відповідно до структури завдання та складності питання студент може отримати:

- за відповідь на теоретичне питання – максимально 40 балів:

36-40 балів за теоретичне питання студент отримує, якщо дав повну, правильну і обґрунтовану відповідь, продемонстрував знання економічних законів та категорій, самостійно зробив узагальнення та висновки;

31-35 балів за теоретичне питання студент отримує, якщо дав правильну і обґрунтовану відповідь, самостійно зробив висновки, однак при цьому допустив деякі неточності у розкритті окремих економічних категорій;

21-30 балів студент отримує за відповідь на теоретичне питання, якщо він розкрив його зміст, але окремі аспекти не знайшли свого відображення, відсутня системність знання матеріалу курсу та відчувається невпевненість студента у висновках;

11-20 балів студент отримує за відповідь на теоретичне питання, якщо він не повністю розкрив зміст питання і окремі аспекти не знайшли свого відображення, відсутня системність знання матеріалу курсу та студентом не зроблено власних висновків;

Якщо студент у відповідях на теоретичне питання висвітлює лише окремі його фрагменти, повністю не розкриває його зміст, допускає помилки, він отримує 1-10 балів;

Студент отримує 0 балів, якщо теоретичне питання не розкрито, відповідь неправильна, студент не має уявлення про предмет.

- за відповіді на знання термінів – максимально 30 балів (6 балів за кожну правильну відповідь);

- за відповідь на тестове завдання - максимально 30 балів (6 балів за кожну правильну відповідь).

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметичне від оцінки змістових модулів 1 та 2 і екзаменаційної оцінки.

Порядок зарахування пропущених занять: студенту, який пропустив лекцію, необхідно законспектувати її, виконати самостійну роботу у конспекті (за пропущеною темою) та показати конспект викладачеві. Студент, який пропустив практичне заняття, повинен виконати самостійну роботу за пропущеною темою заняття у вигляді реферату та надати його викладачеві.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник/ За ред. В.Д. Базилевича. - К.: «Знання», 2007.
2. Бутук О. І., Волкова Н. І. Економічна теорія: тренінг-курс: Навч. посіб. - К.: «Знання», 2007.
3. Гальчинский А.С., Єщенко П.С., Палкін Ю.І. Основи економічної теорії: Підручник. - К.: «Вища школа», 1995.
4. Економічна теорія: Макро- і мікроекономіка. Навчальний посібник/ За ред. З.Г. Ватаманюка, С.М. Панчишина. – К.: ВД «Альтернативи», 2001.
5. Економічна теорія: Підручник/ За ред. В.М. Тарасевича. - Київ: ЦНЛ, 2006.
6. Економічна теорія: Політекономія: Підручник/ За ред. В.Д. Базилевича. 9-те вид., доповн. - К.: «Знання», 2014.
7. Економічна теорія. Посібник вищої школи (Воробйов Є.М., Гриценко А.А., Лісовицький В.М., Соколов В.М.)/ Під загальною редакцією Воробйова Є.М. – Харків - Київ, 2003.
8. Мікроекономіка: Підручник/ За ред. В.Д. Базилевича. – К.: «Знання», 2008.
9. Мочерний С. В. Економічна теорія: Посібник для студ. вищ. закладів освіти. – К.: «Академія», 1999.
10. Мочерний С.В., Мочерна Я.С. Політична економія: Навч. посібник. 2-ге вид., випр. і доп. - К.: «Знання», 2007.
11. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Підручник/ Г.Н. Климко, В.П. Нестеренко, Л.О. Каніщенко та ін. - К.: Вища шк. – «Знання», 1997.
12. Основи економічної теорії/ С.В. Мочерний, О.А. Устенко. – К.: «Академія», 2009.
13. Основи економічної теорії: Підручник/ Ю.В. Ніколенко, А.В. Демківський, Л.І. Вергун та ін.; За ред. Ю.В. Ніколенко. 3-те вид. – К.: ЦУЛ, 2003.
14. Пилипенко Г.М. Макроекономіка: Навч. посібник. - Д.: Національний гірничий університет, 2006.
15. Політекономія: Навч. посібник/ За ред. В.М. Хоменка. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2013.
16. Світова економіка: підручник/ А.С. Філіпенко, В.С. Будкін, О.І. Рогач та ін. - К.: «Либідь», 2007.

17. Агапова Т.А., Серегина С.Ф. Макроэкономика: Учебник/ Под общей ред. д.э.н., проф. А.В. Сидоровича – М.: Изд-во «Дело и Сервис», 2004.
18. Блауг М. Экономическая мысль в ретроспективе. - М.: «Дело», 1994.
19. Курс экономической теории. Общие основы экономической теории, микроэкономика, макроэкономика, переходная экономика: Учебное пособие/ Под ред. А. В. Сидоровича. - М.: МГУ им М. В. Ломоносова, Изд-во «Дело и Сервис», 1997.
20. Курс экономической теории: Учебное пособие/ Под ред. М.Н. Чепурина, Е.А. Киселёвой. 6-е изд., доп. и перераб. - Киров: Изд-во «АСА», 2007.
21. Макконнелл К., Брю С., Флинн Ш. Экономикс: принципы, проблемы и политика – М.: ИНФРА-М, 2016.
22. Основы экономической теории: Учебник/ С.В. Мочерный, В.К. Симоненко, В.В. Секретарюк, А.А. Устенко; Под общ. ред. С.В. Мочерного. – К.: «Знання», КОО, 2000.
23. Петруня Ю.Е., Задоя А.А. Основы экономической теории: Учеб. пособие. 5-е изд., доп. и перераб. - К.: «Знання», 2011.
24. Экономическая теория. Учебник/ Под общей ред. акад. В.И. Видяпина, А.И. Добрынина, Г.П. Журавлёвой, Л.С. Тарасевича. – М.: ИНФРА-М, 2003.
25. Экономическая теория/ Под ред. проф. А.И. Добрынина, проф. Л.С. Тарасевича, учебник для ВУЗов, 4-е изд. – С-Пб: Изд. СПб ГУЭФ, Изд «Питер», 2009.
26. Экономическая теория: Учебник для студ. высш. учебн. заведений/ Под ред. В.Д. Камаева. 10-е изд., доп. и перераб. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003.
27. Ядгаров Л.С. История экономических учений. - М.: «Экономика», 1996.

Допоміжна

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Голос України. - 1996, 13 лип.
2. Про внесення змін до Конституції України: Закон України від 8 грудня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР України). – 2005. - №2. – Ст. 44.
3. Закон України від 07.06.96 «Про захист від недобросовісної конкуренції»// ВВРУ.- 1996.- N 36, ст.164
4. Закон України від 24.03.95 № 108/95-ВР «Про оплату праці»// ВВРУ.- 1995.- № 17, ст.121
5. Закон України від 07.02.91 № 698-12 «Про підприємництво»// ВВРУ.- 1991.- № 14, ст. 168
6. Закон України від 27.03.91 № 887-12 «Про підприємства в Україні»// ВВРУ.- 1991.- № 24.- ст. 272

12. INTERNET- РЕСУРСИ

1. Верховна Рада України [Електронний ресурс] // Режим доступу: // www.rada.gov.ua
2. Державна служба статистики [Електронний ресурс] // Режим доступу: // www.ukrstat.gov.ua

Розробник _____

(підпис)

(О. Л. Филимонова)

Гарант освітньої програми _____

(підпис)

(В. Т. Вечеров)

Силабус затверджено на засіданні кафедри економічної теорії і права

Протокол від « 2 » жовтня 2019 року № 3